

Brukselka, właściwie kapusta brukselska, jest jednym z najsmaczniejszych i najzdrowszych gatunków kapusty. Po raz pierwszy została wyhodowana i opisana w Brukseli w 1821 r. Z bocznych pączków w kątach liści wyrastają skrócone, ulistnione pędy boczne, tworzące główki wielkości orzecha włoskiego, będące jadalną częścią rośliny.

WALORY ODŻYWCZE I ZDROWOTNE

Warzywa kapustne należą do najwartościowszych wśród spożywanych u nas warzyw. Najbardziej ceniona jest w nich witamina C.

Brukselka (100 g) dostarcza 37 kcal energii, zawiera: 4,7 g białka, 8,7 g węglowodanów, 5,4 g błonnika, 10 mg sodu, 416 mg potasu, 57 mg wapnia, 33 mg fosforu, 0,9 mg żelaza, 447 µg beta-karotenu, 0,88 mg witaminy E, 0,08 witaminy B₁, 0,16 mg witaminy B₂ i 94 mg witaminy C.

Badania prowadzone w USA, Japonii, Grecji i Norwegii wskazują, że spożywanie zielonych warzyw, w tym brukselki, zwiększa odporność, czyli chroni przed zachorowaniem, oraz zmniejsza skłonność do tworzenia się w jelicie grubym polipów, które z kolei mogą ulegać zmianom nowotworowym.

Naukowcy odkryli obecność w brukselce wielu składników czynnych, które mogą zapobiegać nowotworom okrężnicy i żołądka. Warto więc włączyć do swojej diety brukselkę nie tylko po to, aby zapobiegać nowotworom, ale także aby je leczyć (stwierdzono najkorzystniejsze działanie brukselki spośród kilku przebadanych warzyw – kapusty, brokułów, kalafiora, szpinaku).

Brukselka może zapobiegać powstawaniu także raka piersi, zwłaszcza tych jego form, które związane są z wysokim stężeniem estrogenów. Uważa się, że kobiety, u których przemiana estrogenów następuje gwałtownie, rzadziej zapadają na raka piersi lub raka macicy.

Z innych badań wynika, że brukselka ma działanie odtruwające organizm z silnych środków rakotwórczych, wytwarzanych przez pleśń, które często stanowią zanieczyszczenie orzeszków ziemnych, kukurydzy i ryżu, zwłaszcza w krajach rozwijających się.

Warzywa kapustne, w tym brukselka, mają niestety działania wzdymające. Zawierają jednak znaczne ilości błonnika, który zapewnia dobrą perystaltykę przewodu pokarmowego.

Brukselka może zapobiegać powstawaniu raka piersi, zwłaszcza tych jego form, które związane są z wysokim stężeniem estrogenów

Uważa się, że brukselka może być też czynnikiem powodującym wole tarczycy, ponieważ zawiera substancje uznawane za działające hamująco na czynność tego gruczołu.

PORADY PRAKTYCZNE

Brukselka może być przyrządzana na wiele sposobów, należy jednak usunąć nadpsute liście zewnętrzne, co zabiera sporo czasu (mrożona brukselka z tego powodu jest droższa).

Można z niej przyrządzić wykwintną zupę-krem podawaną w filiżankach. Najczęściej brukselkę podaje się z wody, jak kalafior, np. z sosem beszamelowym, lub zapiekaną z serem. Najlepiej gotować ją na parze albo podduścić w odrobinie masła lub oleju roślinnego przez 6–8 min.

Najlepsza jest brukselka tylko lekko ugotowana z masłem i szczyptą gałki muszkatołowej. Smaczna jest także doprawiona białym pieprzem i szalwią.

PRZEPISY KULINARNE

Zupa-krem z brukselki

czas przygotowania 40 min

4 porcje

*30 dag brukselki
1 marchew
1 seler, kawatek pora
2–3 szklanki rosolu
3 dag masła
1 łyżka mąki
1/2 szklanki śmietany
1–2 żółtka
sól, cukier*

Brukselkę oczyścić, włoszczyznę obrać, umyć, podzielić na mniejsze kawałki, zalać rosolem i gotować 20–25 min. W połowie gotowania dodać brukselkę. Część miękkich główek brukselki wyjąć z wywaru, resztę warzyw zmiksować. Masło rozetrzeć z mąką, zalać małą ilością zupy, dodać do garnka, zagotować. Śmietanę rozmieszać z żółtkiem, zaparzyć małą ilością zupy, wlać do garnka z zupą i już nie gotować, doprawić do smaku. Podawać w filiżankach, do każdej porcji włożyć po 2, 3 brukselki w całości, a jako dodatek grzanki lub groszek ptysiowy.

Brukselka z wody z jajami

czas przygotowania 20–25 min

4 porcje

*80 dag brukselki
2 łyżki masła, koperek
2 jaja ugotowane na twardo
2 łyżki tartej bulki
sól i cukier do smaku*

Brukselkę oczyścić, opłukać, zalać wrzącą wodą, posolić, dodać cukier, zagotować pod przykryciem, odkryć na chwilę i dalej gotować pod przykryciem 10–15 min. Miękką brukselkę odcedzić, włożyć do salaterki, przesypując posiekanymi jajami i koperkiem, polać zrumienioną bułką tartą z masłem.

Brukselka zapekana z kotletami wieprzowymi

czas przygotowania 40–45 min

4–5 porcji

*75 dag brukselki
sól, cukier
1 łyżka tłuszczu
4–5 usmażonych kotletów wieprzowych bez panierki
10–15 dag sera żółtego*

Brukselkę ugotować. Naczynie do zapekania wysmarować tłuszczem, ułożyć część brukselki, a następnie kotlety. Na kotlety położyć resztę brukselki, posypać startym serem i zapekać 20–25 min w dobrze nagrzanym piekarniku (200°C). Podawać jako danie samodzielne z dodatkiem pieczywa lub ziemniakami i z surówką.

Brukselka w cieście

czas przygotowania 30–35 min

3–4 porcji

*50 dag brukselki
15 dag mąki
2–3 jaja
25 dag tłuszczu
szklanka mleka
szklanka piwa jasnego
sól, cukier
gałka muszkatołowa do smaku*

Brukselkę oczyścić, opłukać, zalać wrzącą wodą i mlekiem, dodać sól i cukier, zagotować pod przykryciem, odkryć na chwilę i gotować dalej pod przykryciem 10–15 min, odcedzić.

Mąkę przesiać do naczynia, dodać jaja, sól i startą gałkę muszkatołową, wlewając powoli piwo, roztrzepać ciasto trzepaczką. Do przygotowanego ciasta wkładać pojedynczo brukselkę, nabierać łyżką i smażyć na silnie rozgrzanym tłuszczu.

Brukselka zapekana pod beszamelem

czas przygotowania 25 min

3–4 porcji

*40 dag brukselki
sól, cukier
1 łyżka masła
łyżka mąki
szklanka mleka
jajo
plasterek cytryny
łyżka sera podpuszczkowego
tłuszcz
tarta bułka*

Małe główki brukselki umyć, włożyć do dużej ilości wrzącej, osolonej wody z dodatkiem cukru. Gotować w naczyniu odkrytym przez 12 min, licząc od chwili zagotowania wody po włożeniu brukselki.

W czasie gotowania, przygotować sos beszamelowy (stopić masło, wymieszać z mąką, dodać szklankę mleka i doprowadzić do wrzenia, zestawić z ognia, dodać sól, cukier, sok z cytryny i mieszając, dodać surowe jajko). Brukselkę odcedzić, osączyć, ułożyć w ogniotrwałym naczyniu wysmarowanym masłem, posypanym bułką tartą. Polać gęstym sosem beszamelowym, posypać po wierzchu startym serem i wstawić do rozgrzanego piekarnika.

Brukselka z boczkiem

czas przygotowania 20–25 min

4 porcje

*75 dag brukselki
1 łyżka masła
2 plastry boczku pokrajane
w kostkę
sól, pieprz*

Umyć brukselkę, naciąć na krzyż u podstawy każdej główki (skraca to czas gotowania), włożyć brukselkę do osolonej, wrzącej wody i gotować do miękkości. Po ugotowaniu odsączyć. Rozgrzać masło na patelni, włożyć boczek i brukselkę, smażyć 3–4 min na dużym ogniu, doprawić i podawać

Brukselka z jabłkami

czas przygotowania 30 min

6 porcji

*70 dag brukselki
45 dag jabłek obranych
i pokrajanych w plasterki
2 łyżki soku z cytryny
8 plasterów boczku pokrajanych
w kostkę
1 mała cebula drobno pokrajana
2 szklanki kwaśnej śmietany*

Ugotować brukselkę do miękkości. W celu zachowania barwy jabłek zanurzyć plasterki w soku z cytryny. Podsmżyć boczek, dodać cebulę i dusić do miękkości, odlać tłuszcz. Odsączyć jabłka, włożyć do garnka i ugotować, dodać brukselkę i śmietanę. Gotować na małym ogniu 5 min.

Młoda brukselka z sosem paprykowym

czas przygotowania 25–30 min

6 porcji

*75 dag brukselki
4 szklanki rosolu z kurczaka
4 łyżki masła
1 szklanka mleka
sól, biały pieprz
2 łyżeczki papryki*

Umyć i oczyścić brukselkę. Wlać rosół do garnka i podgrzać, ugotować w nim brukselkę, odcedzić, zabezpieczyć przed wystygnięciem. Rozgrzać masło w rondlu, rozprowadzić mąką, podsmażyć 2 min. Wlać resztę rosolu i mleka, zamieszać, dodać sól, pieprz, paprykę. Gotować na wolnym ogniu do zagęszczenia sosu, połączyć brukselkę.

Brukselka z pieczarkami

czas przygotowania 20–30 min

4 porcje

*80 dag brukselki
15 dag pieczarek
1 łyżka masła
 $\frac{3}{4}$ szklanki śmietany
1 łyżka mąki
sól, cukier, curry do smaku*

Brukselkę umyć i ugotować do miękkości, odcedzić. Pieczarki oczyścić, opłukać, pokrajać w paseczki i usmażyć, połączyć z brukselką. Śmietanę wymieszać z mąką, wlać do brukselki, chwilę podgotować i doprawić do smaku.

ŹRÓDŁO:

